

דברים לזיכרו של מרדכי גולדמן

יהודית פלדמן

מרדכי גולדמן לא היה מורה במקצועו, אך לאחר פרישתו לגימלאות מעבודתו במפעל תרכובות ברום הוא שמח לתרום גם בתחום ההוראה. הוא ייחס חשיבות רבה לחשיפת הכימיה בפני תלמידים בגילאים שונים, ואפילו בגיל צעיר יחסית (כפי שרואים בתמונה המצורפת). וזה מה שהניע אותו ללמד בין השאר במרכזים למחוננים בבאר שבע ובדימונה. הוא ערך הדגמות יפות ומרהיבות בכימיה בבתי ספר תיכוניים, ולפעילותו זו הוא קרא "הקסם של הכימיה".

נביא כאן מדברים שכתב מרדכי גולדמן ע"ה כרקע לפעילות עם תלמידים במרכז למחוננים בדימונה.

"תפקידו של המורה הוא להכניס את תלמידיו למצב של מבוכה, של אי שיווי-משקל, כי דרך המילוט היחידה ממצב זה היא – לחשוב!

מכל המדעים, הכימיה היא המדע היחיד שבו המין האנושי מוצא ביטוי לתפקידו כשותף לבורא העולם בעשייה וביצירה. אנחנו נענים בכך לקריאה, לציווי של הקב"ה לאדם הראשון ואשתו חוה: 'פרו רבו ומלאו את הארץ וכבשוה'. כיבוש העולם – משמעו: לקחת את העולם הגולמי, לגלות את סודותיו הטמונים בו ולפתחו – לתועלת העולם עצמו ולתועלת האנושות.

במפגשים שלנו עם מדע הכימיה, אנחנו נכיר את התפתחות המדע מימיו העתיקים (ה"אל-כימיה"), דרך גילוי היסודות ותכונותיהם. נחקור את מהות התגובה הכימית, את עניני יחסי המסות בין המגיבים, את גורמים שמשפיעים על מהלך התגובה ועוד...

החניכים יתמודדו עם רעיונות בסיסיים על אודות מבנה החומר ותכונותיו הפיזיות והכימיות ועם תפקידה של אנרגיה כמחולל שינויים בחומרים שונים. נלמד לשאול הרבה שאלות ונטפח את חוש הספקנות שבנו. הכול כדי לחקור ולגלות את הסודות שמטמין הקב"ה בעולם זה שהוא נותן לנו. לכל תהליך כימי, יש השפעה ישירה על איכות הסביבה, ונתחיל להכיר את שיווי-המשקל העדין והמורכב שקיים בעולם החומר. הקורס בנוי משילוב של עבודה מעשית עם חקירה מעמיקה (בהתאם לגיל) לגבי התופעות שנכיר אותן, על-מנת להבין את החומר שיש ברוח ואת הרוח שיש בחומר."

דברים אלה כבר נכתבו לפני מספר שנים, אך ניתן למצוא בהם מספר מוטיבים החשובים לנו מאוד בהוראת הכימיה היום, וכל זה למרות שלא היה מורה במקצועו, אבל אין ספק שניתן לראות כי היה מורה בנשמתו.

הזמנתי אותו פעמיים לימי מדעים, והתלמידים היו מרותקים במהלך ההופעה שלו. ולמרות שהופעותיו היו מעיקרן הדגמות יפות ומרהיבות בכימיה - תמיד הייתה פעילותו מעוררת מחשבה. הוא לא הסתפק בצפייה פסיבית של התלמידים, אלא ניסה תמיד לעורר דיון הקשור לתופעה שהדגים. הוא בעצמו היה סקרן וצמא דעת ובכך ניסה "להדביק" גם את המשתתפים בפעילויות שהעביר. הוא היה אדם מיוחד שנכנס ישר ללב, שמח בחלקו, בן אדם עם מאור פנים רב, אדיב באופן נדיר וצנוע ביותר.

ד"ר גולדמן ז"ל ורעייתו, תיבדל לחיים ארוכים, הקימו גם פרויקט שנקרא "הדף היומי לתולדותינו". הדף סקר ממקורות שונים אירועים שקרו לעם ישראל במהלך הדורות בתאריך העברי של אותו יום. איש אשכולות.

חבל על דאבדין ולא משתכחין.

תנחומים לבני משפחתו, יהי זכרו ברוך.

